Innovasjon Norge som støttespiller for småskala grønt-produsenter

WEBINAR 17.11.2021

Bondens marked Norge v/Randi L. Gjertsen
randi@bondensmarked.no
Frøydis Lindén
fmhofli@statsforvalteren.no

Treårig **samarbeidsprosjekt** (2021-24)

- **Marked + kunnskap + nettverk**

  Bondens marked Norge (prosjekteier), Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag (REKO), Norsk Landbruksrådgivning, Økologisk Norge (andelslandbruk), Statsforvalterne i Vestland, Oslo/Viken, Vestfold/Telemark og Trøndelag.

- **Flere andre vil bli invitert** med på laget, både grønnsaksprodusenter, forskere og regionale aktører.

- Støtte fra Landbruksdirektoratet

Aktiviteter

Lage kursmodell som fylkene kan arrangere lokalt piloter igang

Lage nasjonalt nettverk og samlinger

7. Des. - Nettverkssamling med Andelslandbruksprosjektet – Oslo + webinar

Drive fram forskning og utviklingsprosjekter

8. Des – FOU-samling - Oslo

Samle og spre informasjon:

Nyhetsbrev til alle interesserte – abonner på nettsiden!

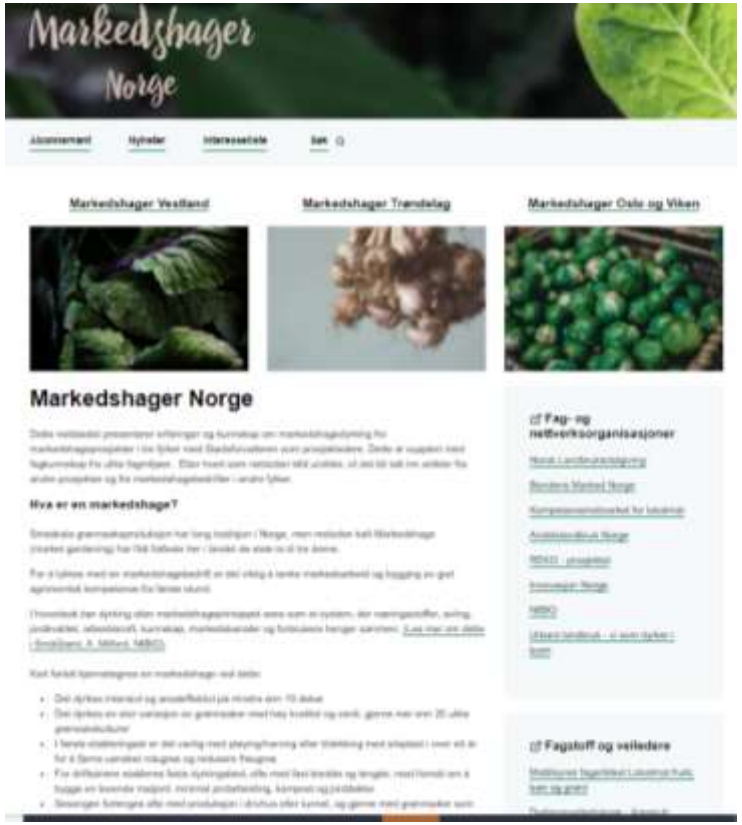

Robust Småskala Grønt
markedshage.no

Innovasjon Norge

Marknadshagar og småskala grønt

Kjell Bruvoll,
Spesialrådgjevar landbruk, hovudkontoret

Tenestetilbodet til Innovasjon Noreg

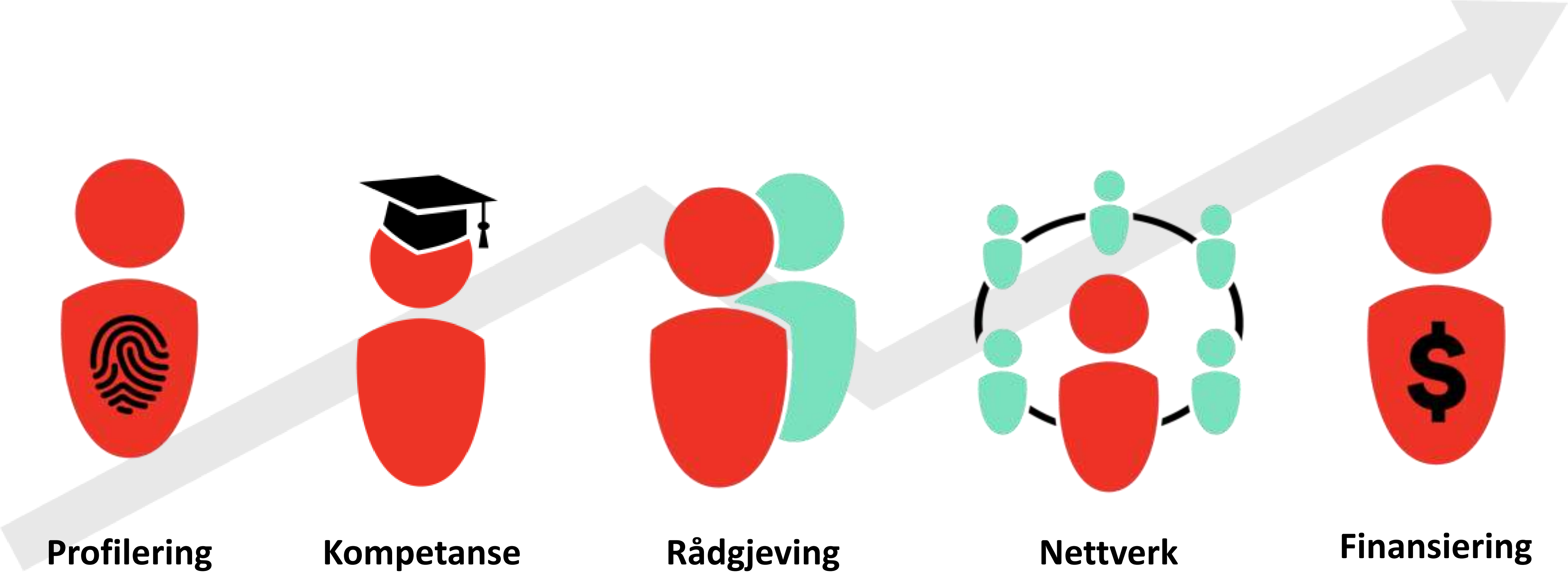

Landbruks*oppdraget* og landbruks*området*

Landbruksoppdraget 2021

DET KONGELEGE LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Kapittel og post	Ordning	Beløp mill. kroner
1142.78	Omstillingsmidlar pelsdyrnæringa	43,50
1150,50	Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket	97,00
1150,50	Investering og bedriftsutvikling i landbruket	664,50
1150,50/1151,51	Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og utvikling[1)]	99,50
SUM		904,50

1) 8,2 mill. kroner er løyvd over kapittel 1151, post 51 og er øyremerka den reindriftsbaserte delen av Utviklingsprogrammet.

Landbruksområdet i IN

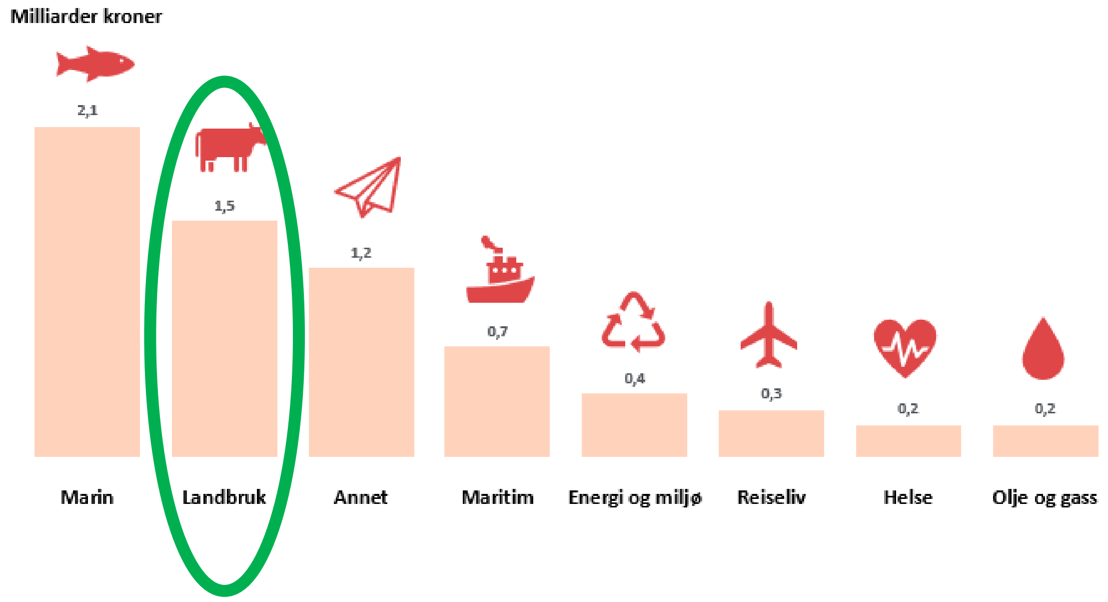

Innovasjon Norge

Styring/koordinering

- Økonomiske rammer og overordna føringar i Jordbruksavtalen
  - Oppdragsbrev til IN frå Landbruks- og matdepartementet
- Regional partnarskap fastset regionale prioriteringar innan ramma av nasjonal politikk
  - Oppdragsbrev frå fylkeskommunane til IN RK for regionale midlar

Landbrukspolicy IN

- Ivareta at regionale føringar er innan nasjonal politikk
  - Fastsett årleg
- Marknad jordbruksvarer = Nasjonal marknad
  - Vore viktigast for husdyrproduksjonar
  - Marknadsregulering og marknadsutfordringar
  - Unngå «Skitt i Norge – Leve Toten»
  - Grøntsatsinga – må også vera marknadsbasert
  - Eins praksis og vurdering
- Berekraft
  - Økonomi
  - Sosialt/samfunnsansvar
  - Klima/miljø

DET KONGELIGE LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Prop. 200 S

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Endringer i statsbudsjettet 2021 under Landbruks- og matdepartementet (Jordbruksoppgjøret 2021 m.m.)

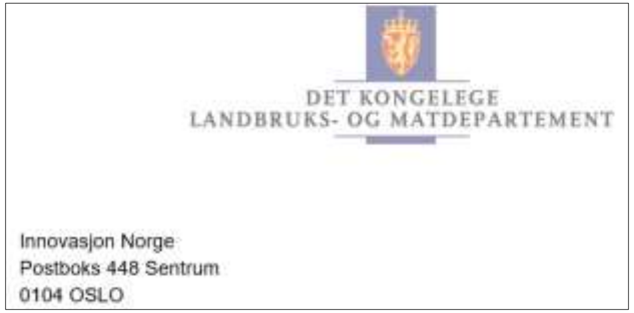
DET KONGELEGE LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Innovasjon Norge
Postboks 448 Sentrum
0104 OSLO

Trøndelag fylkeskommune
Seksjon Næring

INNOVASJON NORGE
Postboks 448 Sentrum
0104 OSLO

Innovasjon Norge

Policy og retningslinjer for landbruksvirkemidler 2021.

Bergens Tidende 13.09.19

Lokalmat og småskala grønt/marknadshagar – parallellar

Lokalmat og -drikke
- Satsinga starta også i det små
- Ikkje alle som hadde like stor tru på den
- Fantastisk utvikling
  - Omsetnad
  - Produktmangfald

Småskala grønt/marknadshagar
- Utfyller volumproduksjonen
- Marknadspotensial
- Ikkje berre bynære strøk

Same utfordringar
- Marknad
- Logistikk
- Prising

- Utnytte erfaringar frå lokalmatsuksessen

www.norskmat.no

www.bondensmarked.no

Småskala grønt/marknadshagar

2020/2021 – øyremerka nasjonale midlar

- 20 mill. kroner 2020/2021
- «Andre» sine pengar – treng ikkje prioritere av rammene til fylket
- mjuke og harde investeringar
  - Utvikling av lokale marknader
  - Kompetansetiltak
  - Dyrkingsfelt
  - Kjøle- og lager

Målgruppe

- Eigar av landbrukseigedom + annan person med særskilt tilknyting til eigedommen som ektefelle, sambuar, eldre og neste generasjon.
- Ikkje same krav til vesentleg del av inntekt og sysselsetting som for ordinære prosjekt.

2022 - del av fylkesvise midlar

- Fylkets «eigne» pengar - prioriteringar i partnarskapen
- I konkurranse mot lausdriftskrav, små og mellomstore bruk, korntørker m.v.
- Same verkeområde som i 2020/21
- Sannsynleggjere potensial

Foto: Maria Berg Hestad

Takk for meg!

Kontakt din lokale eining i Innovasjon Norge dersom du har spørsmål etter dette webinaret.

Erfaringer med søknadsprosess til Innovasjon Norge hos Grønt frå Grindal

Sigurd Vassenden, 17.11.2021

Grønt frå Grindal

- Markedshage i Rennebu, Trøndelag
- 2,3 daa + ca 100 solbærbusker
- Etablert høsten 2018
- Samarbeid med Grindal Ysteri

Grønt frå Grindal

- Omsetning 2021: ~ 350.000,- eks. mva
- Salg
  - Restaurant (60-70%)
  - Reko (ca 20%)
  - Abonnement og salg lokalt (ca 10%)

Behov startfasen

- Markedsundersøkelse
  - Finne ut udekte behov og nisjer
  - Kundekontakt - hva har kunden behov for
  - Ikke markedsføring
- Kompetansebygging
  - Kurs, bøker
  - Hospitering og/eller mentor

Behov etableringsfasen

- Anlegge hagen
- Vanningssystem
- Utstyr og redskap til drifta
- Drivhus og tunnel
- Vaske- og pakkestasjon
- Kjølerom

Framtidige behov

- Forbedre eksisterende drivhus
- Utvide kjølekapasitet
- Forbedre og utvide vanningsanlegg
- Bygge nytt drivhus
- Utvikle foredla produkter
- Etablere fruktproduksjon

Søknadsprosess

- Møte med rådgiver - sammen med Grindal Ysteri
- Møte med landbrukskontoret i kommunen
- Skreiv søknad med rådgiving underveis fra IN
- Fikk 49% støtte —> 215.000,-
- Utbetaling i tre trinn - 50% - 25% - 25%
- Sluttrapport

Erfaringer

- IN er interessert i utvikling og verdiskaping på bygda og vil hjelpe

- Vektlegg tilleggsproduksjoner og -tjenester som kommer av drifta
  - foredling, kurs, undervisning, småplantesalg osv..

- Vektlegg sysselsetting og innovasjon

Erfaringer

- Kalkyler - av de 5-10 viktigste grønnsaker og produkter/tjenester
  - Viktig å ha mål for lønnsomhet og ha realistiske mål
  - Ha «høye» priser

- Lag skriftlige intensjonsavtaler
  - kunder (forventa salgsvolum)
  - hospitering hos andre produsenter/mentor
  - samarbeidspartnere

Lykke til!

Innovasjon Norge

Innovasjon Norge Vestland – slik gjer vi det…

Støtte til etablering av småskalaproduksjon av grønsaker, frukt og bær

Webinar 17. november 2021

Vemund Aartun, seniorrådgjevar

Foto: Bård Basberg/Loen Skylift

Innovasjon Norge

Faser i etablering av næringsverksemd

Driftsfase

Støtte til

- Tiltak som fremjer vekst og utvikling
- Større fysiske investeringar

Etableringsfase

Støtte til

- «mjuke kostnader» - utviklingskostnader, marknadsundersøking, kompetanseheving
- Mindre fysiske investeringar

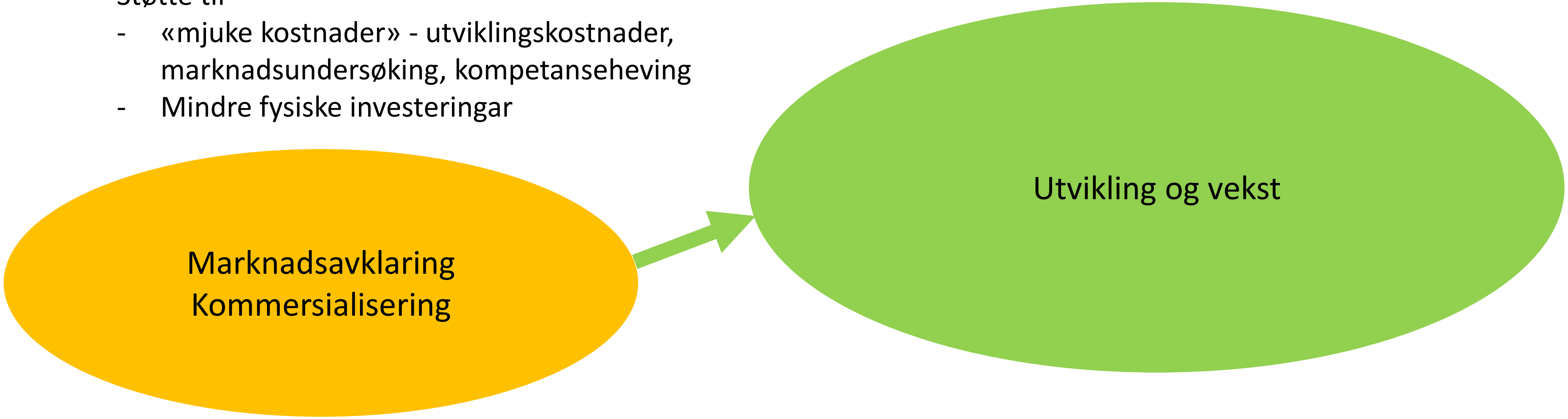

Aktuelle spørsmål/tema i samband ved søknad om støtte til småskala grønt:

Første kontakt - etableringsfasen: etablering av dyrkingsfelt, viltgjerde, kompetanseheving, mentor og mindre fysiske investeringar

- Eig du ein *landbrukseigedom* eller har særskild tilknyting til landbrukseigedom (ektefelle/sambuar, yngre/eldre generasjon)?
- Kva *bakgrunn* har du som er relevant for planlagt produksjon?
- Har du tatt *kurs* innan grønsaksproduksjon?
- Har du vore i kontakt med *Norsk Landbruksrådgiving*; tatt jordprøver og fått vurdert mikroklima (temperatur, lys, etc)?
- Har du vore i kontakt med potensielle *kundar*? Kva seier dei om sine behov for grønt?
- Har du kontakt med *andre småskalaprodusentar*? Kven kan evt vere aktuell *mentor* for deg?
- Drøfte utviklingstiltak og fysiske investeringar som ein planlegg å gjere i etableringsfasen.

Neste søknad – driftsfasen: fysiske investeringar i vatningsanlegg, kjølelager, tunellar/veksthus, produksjonslokaler etc.

- Samtale om *sluttrapport frå etableringsfasen* – erfaringar frå etableringa i høve plan / oppnådd produksjon, kundar og omsetning.

Drøfte:

- *Planar vidare* for produksjon, framtidige kundar og driftsbudsjett - og tiltak for å oppnå dette.
- *Arbeidsomfang* i produksjon og logistikk/leveranse av produkta.
- Planar om *nye investeringar og produkt- eller tenesteutvikling*

Retningslinjer for støtte
Innovasjon Norge **Vestland**

Innovasjon Norge Vestland
Oppdatert 5. november 2021

Retningslinjer for etablering av småskalaproduksjon av grønsaker, frukt og bær

Det kan ytast tilskot til nyetablering eller til ny småskalaproduksjon som tilleggsproduksjon på gardsbruk.

Kven kan få finansiering
Støttemottaker må vere eigar eller medeigar av landbrukseigedom eller registrert føretak, og som rekneskapsfører prosjektet og støtta i sitt rekneskap. Andre personar med særskild tilknytning til eigedomen som f.eks. ektefelle, sambuar, eldre eller neste generasjon kan også vere støttemottakar.

På gardsbruk der grøntproduksjon utgjer eller vil kunne bli ein vesentleg del av inntekta, kan det løyvast tilskot til utvikling av småskala grøntproduksjon. Det er eit krav at søkjaren bur på eller nært garden, og at ressursgrunnlaget for verksemda er knytt til bruket og bygda.

Kostnader som kan godkjennast
Utviklingstiltak, marknadsarbeid, kompetanseheving, mentor, etablering av dyrkingsfelt, viltgjerde, veksthus, kjøle- og lagerrom, produksjonslokaler, utvikling av berekraftig emballasje, med meir.

Støttesatsar
Til utviklings-, marknads- og kompetansetiltak kan det ytast inntil 75 % tilskot, men normalt blir det gitt inntil 60 % tilskot.

Det kan ytast inntil 35 % tilskot til etablering av dyrkingsfelt, bygningsmessige og tekniske investeringar, men normalt blir det gitt inntil 25 % tilskot. Ved søknad om støtte til etablering av frukt- og bærfelt og viltgjerde, gjeld satsar i tabell på side 2 i dokumentet.
Til økologisk dyrking kan det løyvast inntil 50 % tilskot til etablering av dyrkingsfelt, planting av frukt og bær, men normalt vert det gitt inntil 40 % tilskot.

Eigeninnsats
Inntil kr 350,- per time for manuelt arbeid og inntil kr 800,- pr time for eigen traktor/gravemaskin med førar. Det er kun eigeninnsats til søkjar/støttemottakar og evt. ektefelle/sambuar som blir godkjent i prosjektet.

Korleis søkje om støtte?
Søknaden, som skal sendast elektronisk til Innovasjon Norge, fyllast ut på www.innovasjonnorge.no. Klikk på menyval om Landbruk deretter Tilleggsnæring. Søknadsskjema ligg nederst på nettsida. Ta kontakt med landbruksetaten i kommunen for hjelp med søknaden. Tiltaka i prosjektet skal ikkje vere starta opp før Innovasjon Norge har handsama og avgjort søknaden.

Bruk gjerne rådgjevarar frå rettleiingstenesta i planlegginga
Sjå nettsida til Norsk Landbruksrådgiving: https://vest.nlr.no/ansatte?reg=vest

Vedlegg for søknad om støtte ved etablering av småskalaproduksjon av grønsaker, frukt og bær
√ Informasjon om søkjar; utdanning, yrkeserfaring og kompetanse innan planlagt produksjon.
√ Fagleg vurdering (Norsk Landbruksrådgiving) om areal som skal nyttast til grønsaker, frukt og bær.
√ Kart som viser etablering av småskalaproduksjon https://gardskart.nibio.no/search
√ Plan og kostnadsoverslag for etablering; marknadsundersøking, kompetanseheving og mentor.
√ Plan og kostnadsoverslag for dyrking av grønsaker; etablering av dyrkingsfelt, tal bed, sortar og evt dekkvekstar.
√ Dekningsbidragskalkyle for grønsaksproduksjon, sjå Handbok for driftsplanlegging
√ Driftsbudsjett for planlagt produksjon, gjerne for 3 år.

Innovasjon Norge Vestland
Oppdatert 5. november 2021

√ Investerings- og finansieringsplan for småskalaproduksjon

√ Kopi av avtaler for leigd areal. Leigeavtaler skal vere på minimum 10 år.
√ Næringsoppgåve for førre inntektsår.
√ Skattemelding til søkjar, og eventuelt til sambuar/ektefelle, for førre inntektsår.
√ Stadfesting om lån frå bank, i prosjekt som delvis skal finansierast med lån.

I søknader om etablering av småskala produksjon treng ein ikkje legge ved produksjonsplan frå marknadsaktør. Krav til dokumentasjon kan variere med storleik på prosjekt og kor langt søkjaren har kome i etableringa.

Godkjenningar frå kommune og Debio
Om prosjektet må ha byggjeløyve, skal byggeløyve leggast ved søknaden.
Ved søknad om støtte til økologisk produksjon, skal dokumentasjon frå Debio om at arealet er godkjend for økologisk produksjon, leggast ved søknaden. Om Debio-godkjenning ikkje er klar på søknadstidspunktet, må ein dokumentere at ein er i prosess og godkjenning skal sendast til Innovasjon Norge innan sluttutbetaling av tilskot.

Kontaktpersonar
May Britt Otterlei, Innovasjon Norge Vestland, avd Bergen
E-post: may.britt.otterlei@innovasjonnorge.no Tlf: 906 11 632

Vemund Aartun, Innovasjon Norge Vestland, avd Sogndal
E-post: vemund.aartun@innovasjonnorge.no Tlf: 992 93 696

Innovasjon Norge

Avtale om mentor

Avtale om mentor for småskalaprodusentar av grønt

Avtale mellom : mentor ....
og
ny produsent ....

1. **Bakgrunn:** Avtalen skal nyttast i samband med etablering av småskalaproduksjon av grønt; grønsaker, frukt og bær, støtta av Innovasjon Norge.

2. **Lengde:** Avtalen gjeld inntil samla honorar er disponert, eventuelt inntil Innovasjon Norge sin frist for gjennomføring av prosjektet: .... /......... / 202_

3. **Ramme for avtalen:** Ny produsent skal etablere produksjon av grønt på eigen eigedom i løpet av avtaleperioden.

   Mentor skal gje ny produsent rettleiing innan etablering, planlegging, dyrking og logistikk av grønt. Vidare skal mentor gje rettleiing innan økonomistyring og marknadsarbeid. Mentor pliktar å følgje opp ny produsent i heile avtaleperioden med besøk på garden og møter på telefon/nett. Mentor skal innan dei økonomiske rammene for mentortenesta i punkt 6, tilpasse rettleiinga etter behova til ny produsent.

   Mentor kan vere ein rettleiar i Norsk Landbruksrådgiving eller ein produsent av grønsaker, frukt eller bær. Mentor og ny produsent kan etter behov, trekkje inn andre rettleiarar. Honorar til andre rettleiarar skal inngå i avtalt samla honorar til mentor, sjå punkt 6.

   Val av mentor skal gjerast i samarbeid med Innovasjon Norge Vestland, og Innovasjon Norge Vestland skal godkjenne endeleg val av mentor.

4. **Forventingar til mentor og ny produsent**

   a. Ny produsent sine forventingar til mentor
   Skriv inn forventingar, til dømes om praktisk gjennomføring av avtalen eller konkrete behov for rettleiing
   b. .
   c. .
   d. .
   e. .
   f. .
   g. .
   h. .
   i. .

   j. Mentor sine forventingar til ny produsent
   Skriv inn forventingar, til dømes om praktisk gjennomføring av avtalen
   k. .
   l. .
   m. .
   n. .
   o. .
   p. .
   q. .
   r. .

5. **Plan for arbeidet:** Mentor og ny produsent skal lage ein felles plan for arbeidet. Forslag til oppsett av plan følgjer i vedlegg 1.

6. **Honorar og utbetaling:** Honorar for tidsbruk til førebuing, reise og rettleiing utgjer inntil kr 700,- pr time, eks mva. Mentor får dekkja reisekostnader etter staten sine satsar. Samla honorar og reisekostnader kan totalt utgjere inntil kr 30 000,-. Ny produsent utbetaler honorar og reisekostnader til mentor på grunnlag av faktura med timelister og reiserekningar frå mentor.

7. **Oppfølging og kontroll:** Mentor og ny produsent skal skrive ein sluttrapport etter at avtalen er fullført, som skal sendast til Innovasjon Norge i lag med dokumentasjon for sluttutbetaling. Forslag til oppsett for rapport følgjer i vedlegg 2.

   Mentor skal føre timeliste for førebuing, telefon-/nettmøter, reiser og besøk på ny produsent sin eigedom, med informasjon om arbeidsoppgåver som er gjennomført. Tilsvarande skal ny produsent føre ein logg for arbeidet, til dømes for besøk på mentor sin eigedom med informasjon om arbeidsoppgåver som er gjennomført. Timelistene med arbeidsoppgåver og reiserekningar skal følgje sluttrapporten for etablering av småskalaproduksjon av grønt.

8. **Teieplikt:** Mentor og ny produsent pliktar å handsame all informasjon om forretningsdrifta til den andre parten fortruleg. Teieplikta omfattar informasjon om interne bedriftstilhøve, kundar og samarbeidspartar.

   Mentor og ny produsent er kjend med at brot på teieplikta kan medføre erstatningsansvar for økonomisk tap som følgje av brot på teieplikta. Vidare er mentor og ny produsent kjend med at teieplikta også gjeld etter at oppdraget er avslutta. Teieplikta omfattar ikkje reint faglege erfaringar frå mentortenesta.

9. **Kommunikasjon:** Innovasjon Norge kan kontakte mentor og ny produsent, dersom det er ønskjeleg å marknadsføre vellukka mentortenester. Mentor og ny produsent avgjer kva slags informasjon som dei ønskjer å dele om mentortenesta.

10. **Tvist:** Usemje om gjennomføring av avtalen kan drøftast med Innovasjon Norge. Om ein ikkje oppnår semje er partane samde om at avtalen opphøyrer utan økonomisk ansvar for nokon av partane. Eventuelt medgått tid frå mentor si side skal godtgjerast i høve punkt 6, Honorar og utbetaling.

11. **Oppseiing av avtalen:** Avtalen kan seiast opp skriftleg av ein eller begge partar med minimum ein månads varsel. Innovasjon Norge skal varslast ved endringar eller oppseiing av avtale.

12. **Signatur**

   Stad og dato:..

   ....
   mentor ny produsent

Kopi av signert avtale sendast til Innovasjon Norge: post@innovasjonnorge.no

Investerings- og finansieringsplan for etablering av småskalaproduksjon

Investerings- og finansieringsplan for etablering

Kalkyle og plan for tiltak ved etablering av småskalaproduksjon av grønsaker, frukt og bær

Namn på søkjar: Eksempel på inv. - og finansieringsplan

Legg inn støttesatsar frå tabellen nede i skjemaet, i lysegrøne felt.

Tiltak	Betalbar kostnad pr. tiltak	Eige arbeid pr. tiltak	Sum pr. tiltak	Støttesats	Tilskot
Marknadsundersøking og marknadsarbeid	kr 20 000	kr 12 000	kr 32 000	60 %	kr 19 200
Kompetansetiltak; kurs, hospitering, reisekostnader	kr 15 000	kr -	kr 15 000	60 %	kr 9 000
Kjøp av tenester	kr -	kr -	kr -	60 %	kr 0
Mentor, sum inntil kr 30 000	kr 30 000		kr 30 000	100 %	kr 30 000
Vatningsanlegg, kun faste installasjonar	kr -	kr -	kr -	25 %	kr 0
Kjølelager	kr -	kr -	kr -	25 %	kr 0
Vaske- og pakkerom	kr -	kr -	kr -	25 %	kr 0
Veksthus	kr 120 000	kr 35 000	kr 155 000	25 %	kr 38 750
Kompostplass	kr 20 000	kr 10 000	kr 30 000	25 %	kr 7 500
Andre kostnader, spesifiser	kr -	kr -	kr -	25 %	kr 0

Tiltak	Areal Tal dekar	Kostnader pr. dekar	Eige arbeid pr. tiltak	Sum pr. tiltak	Støttesats	Tilskot
Planting av frukt	0,0	kr -	kr -	kr 0	0 %	kr 0
Planting av bær	0,0	kr -	kr -	kr 0	0 %	kr 0
Etablering av dyrkingsfelt for grønsaker	3,0	kr 32 000	kr 20 000	kr 96 000	40 %	kr 38 400
Dekkjesystem inkl dryppvatning	0,0	kr -	kr -	kr 0	0 %	kr 0
	Tal meter	Sats pr meter	Eige arbeid	Sum	Støttesats	
Oppføring av viltgjerde	800,0	kr 100	kr 25 000	kr 80 000	25 %	kr 20 000
Sum verdi av eige arbeid, kostnader og tilskot			**kr 102 000**	**kr 438 000**	**37 %**	**kr 162 850**

Finansieringsplan	Tal timar	Satsar	Sum
Eige, manuelt arbeid	291	kr 350	kr 102 000
Eige arbeid med eigen traktor/gravemaskin	0	kr 800	kr 0
Eigne midlar			kr 173 150
Lån, bank			kr 0
Tilskot, konsesjonsfond			kr 0
Lån, Innovasjon Norge			kr 0
Tilskot, Innovasjon Norge			kr 162 850
Sum finansiering			**kr 438 000**
Kontrollsum: Differanse Sum kostnader og Sum finansiering			kr 0

Investerings- og finansieringsplan for etablering

Kalkyle og plan for tiltak ved etablering av småskalaproduksjon av grønsaker, frukt...

Oppdatert 09.11.2021

Namn på søkjar

Legg inn støttesatsar frå tabellen nede i skjemaet, i lysegrøne felt.

Tiltak	Betalbar kostnad pr. tiltak	Eige arbeid pr. tiltak	Sum pr. tiltak	Støttesats	Tilskot
Marknadsundersøking og marknadsarbeid	kr -	kr -	kr -	60 %	kr 0
Kompetansetiltak; kurs, hospitering, reisekostnader	kr -	kr -	kr -	60 %	kr 0
Kjøp av tenester	kr -	kr -	kr -	60 %	kr 0
Mentor, sum inntil kr 30 000	kr -		kr -	100 %	kr 0
Vatningsanlegg, kun faste installasjonar	kr -	kr -	kr -	25 %	kr 0
Kjølelager	kr -	kr -	kr -	25 %	kr 0
Vaske- og pakkerom	kr -	kr -	kr -	25 %	kr 0
Veksthus	kr -	kr -	kr -	25 %	kr 0
Kompostplass	kr -	kr -	kr -	25 %	kr 0
Andre kostnader, spesifiser	kr -	kr -	kr -	25 %	kr 0

Tiltak	Areal Tal dekar	Kostnader pr. dekar	Eige arbeid pr. tiltak	Sum pr. tiltak	Støttesats	Tilskot
Planting av frukt	0,0	kr -	kr -	kr 0	0 %	kr 0
Planting av bær	0,0	kr -	kr -	kr 0	0 %	kr 0
Etablering av dyrkingsfelt for grønsaker	0,0	kr -	kr -	kr 0	0 %	kr 0
Dekkjesystem inkl dryppvatning	0,0	kr -	kr -	kr 0	0 %	kr 0
	Tal meter	Sats pr meter	Eige arbeid	Sum	Støttesats	
Oppføring av viltgjerde	0,0	kr 100	kr -	kr 0	25 %	kr 0
Sum verdi av eige arbeid, kostnader og tilskot			**kr 0**	**kr 0**	**#DIV/0!**	**kr 0**

Finansieringsplan	Tal timar	Satsar	Sum
Eige, manuelt arbeid	0	kr 350	kr 0
Eige arbeid med eigen traktor/gravemaskin	0	kr 800	kr 0
Eigne midlar			kr 0
Lån, bank			kr 0
Tilskot, konsesjonsfond			kr 0
Lån, Innovasjon Norge			kr 0
Tilskot, Innovasjon Norge			kr 0
Sum finansiering			**kr 0**
Kontrollsum: Differanse Sum kostnader og Sum finansiering			kr 0

Kostnader og støttesatsar

Til konvensjonell dyrking kan det løyvast inntil 35 % til investeringar og inntil 75 % til utviklings, marknads- og kompetansetiltak.
Normalt vert det gitt inntil 25 % tilskot til investeringar og normalt inntil 60 % tilskot til utviklingstiltak.
Til fadder og mentor vert det gitt inntil 100 % tilskot.
Det kan løyvast inntil 35 % tilskot til etablering av dyrkingsfelt, viltgjerde og dekkjesystem. Normalt vert det gitt 20 - 25 % tilskot.

Det kan løyvast inntil 50 % tilskot til etablering av dyrkingsfelt og dekkjesystem for økologisk dyrking. Normalt vert det gitt inntil

Produksjon	Godkjende kostnader	Støttesats
Marknadsundersøking, marknadsføring	Kostnad på grunnlag av utarbeidd kalkyle. Legg ved kalkyla.	60 %
Kompetansetiltak; kurs, gardsbesøk	Kostnad på grunnlag av utarbeidd kalkyle. Legg ved kalkyla.	60 %
Mentor	Mentor - inntil kr 700 pr time, inntil kr 30 000.	100 %
Vatn. anl., kj. lager, vask-/pakkerom, vek	Kostnad på grunnlag av utarbeidd kalkyle. Legg ved kalkyla.	20 - 25 %
Planting av frukt	Bruk godkjend kostnad pr daa for dei ulike produksjonane.	20 - 35 %
Jordbær og bringebær med dekkjesyste	Bruk godkjend kostnad pr daa for dei ulike produksjonane.	20 - 25 %
Etablering av dyrkingsfelt for grønsaker	Kostnad på grunnlag av utarbeidd kalkyle. Legg ved kalkyla.	20 - 25 %
Dekkjesystem inkl dryppvatning	Kostnad på grunnlag av utarbeidd kalkyle. Legg ved kalkyla.	20 - 25 %
Viltgjerde	kr 100 pr meter	20 - 25 %

Eigeninnsats

Kun eigeninnsats til søkjar/støttemottakar og evt. ektefelle/ sambuar som blir godkjent i prosjektet.
Inntil kr 350,- per time for manuelt arbeid og inntil kr 800,- pr time for eigen traktor/gravemaskin med førar.

Namn/underskrift til søkjar og dato:

Innovasjon Norge

Tilskot til *økologisk* småskala grøntproduksjon, eksempel:

	Godkjende kostnader	Støttesats	Tilskot
• Marknadsundersøking, marknadsarbeid	20 000	60 %	19 200
• Kompetanseheving, kursavgift og reisekostnader	15 000	60 %	9 000
• Mentor	30 000	100 %	30 000
• Etablering av dyrkingsfelt for grønsaker, 3 daa	96 000	40 %	38 400
• Viltgjerde, 800 meter	80 000	25 %	20 000
• Etablering av kompostplass	20 000	25 %	7 500
• Investering i veksthus til oppal av planter	120 000	25 %	38 750
• **Sum godkjend kostnad og tilskot**	**408 000**	**37 %**	**162 850**

Innovasjon Norge

Sjekkliste
ved søknad om støtte til etablering av småskalaproduksjon av grønsaker, frukt og bær

√ Informasjon om søkjar; utdanning, yrkeserfaring og kompetanse innan planlagt produksjon.
√ Fagleg vurdering (Norsk Landbruksrådgiving) om areal som skal nyttast til grønsaker, frukt og bær.
√ Kart som viser etablering av småskalaproduksjon https://gardskart.nibio.no/search
√ Plan og kostnadsoverslag for etablering; marknadsundersøking, kompetanseheving og mentor.
√ Plan og kostnadsoverslag for dyrking av grønsaker; etablering av dyrkingsfelt, tal bed, sortar og evt dekkvekstar.
√ Dekningsbidragskalkyle for grønsaksproduksjon, sjå Handbok for driftsplanlegging
√ Driftsbudsjett for planlagt produksjon, gjerne for 3 år.

√ Kostnadsoverslag for fysiske investeringar, utarbeidd på av Norsk Landbruksrådgiving, entreprenørar, leverandørar eller innhenta pristilbod.

√ Investerings- og finansieringsplan for småskalaproduksjon

√ Kopi av avtaler for leigd areal. Leigeavtaler skal vere på minimum 10 år.
√ Næringsoppgåve for førre inntektsår.
√ Skattemelding til søkjar, og eventuelt til sambuar/ektefelle, for førre inntektsår.
√ Stadfesting om lån frå bank, i prosjekt som delvis skal finansierast med lån.

√ Debio-godkjenning, stadfeste prosess evt innsending av Debiogodkjenning før sluttutbetaling av tilskot.

Innovasjon Norge

Kva legg Innovasjon Norge Vestland vekt på i sakshandsaminga?

- **Gjennomarbeidd søknad**

- Føresetnader som etableringa bygger på «heng i hop», til dømes nivå på:
  - eigeninnsats, kostnader, salsinntekter, kundar og omsetnad.

- **Gjennomføringsevna til søkjaren**

- Relevant erfaring/utdanning.
- Tidlegare oppnådde resultat; yrkeserfaring, kundekontakt, driftsresultat, etc.

- **Lønsemd og ressursgrunnlag**

- Landbrukstilknyting: eigar av landbrukseigedom eller person med særskild relasjon til landbrukseigedom.
- Ressursgrunnlaget; lokalisering av gardsbruket i høve marknaden, vekstvilkår, kvalitet på areal.
- Bedriftsøkonomisk lønsemd i prosjektet.

- Støtte skal ha utløysande verknad for gjennomføring.
- Inntekt frå landbruket skal vere ein vesentleg del av samla inntekt til søkjar.

Søknad og saksgang

- Elektronisk søknad - www.innovasjonnorge.no
  Velg menyvalet "Landbruk" og "Tilleggsnæring".
Søknadsskjema ligg nederst på nettsida.

- Planleggjarar kan hjelpe til i planleggings- og søknadsprosessen, eller søkjaren gjera det sjølv.
- Kommunen uttaler seg om søknaden.
- IN sitt distriktskontor handsamer søknaden og løyver tilskot til prosjektet.
- Prosjektperiode inntil 3 år.

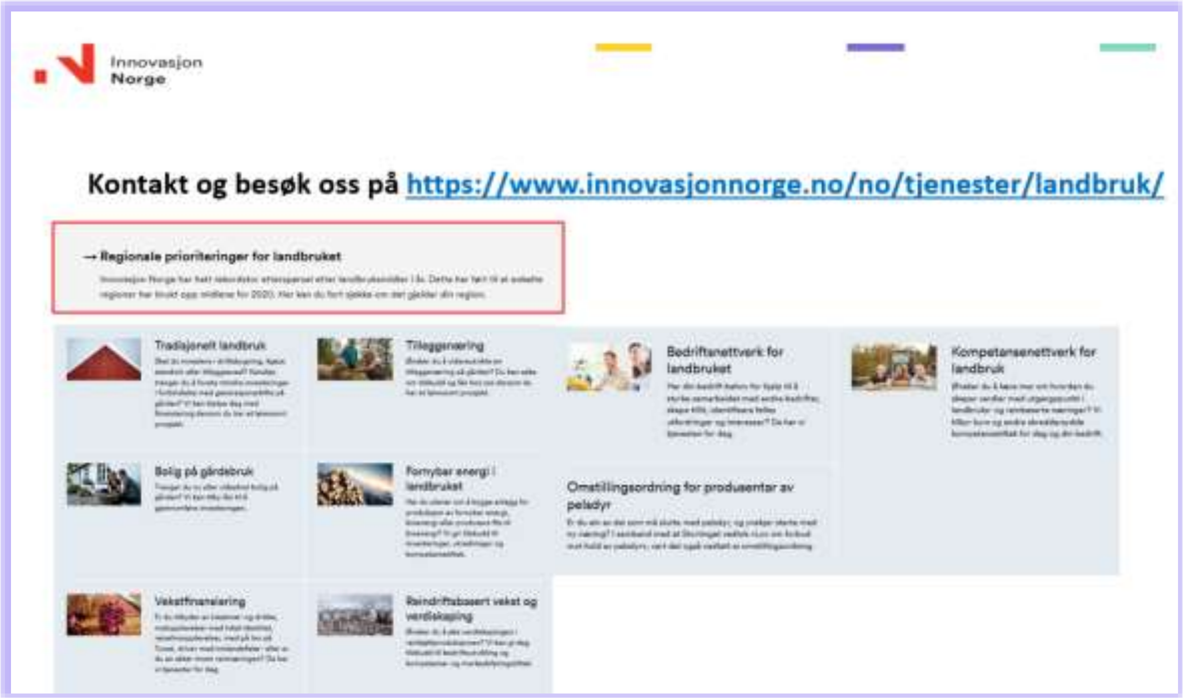

Arbeid i prosjektet skal ikkje vere starta opp før Innovasjon har fatta vedtak og løyvd tilskot.

Lukke til med planane!

Takk for meg ☺

Kontaktpersonar
Vemund Aartun, Innovasjon Norge Vestland, avd Sogndal
E-post: vemund.aartun@innovasjonnorge.no Tlf: 992 93 696
May Britt Otterlei, Innovasjon Norge Vestland, avd Bergen
E-post: may.britt.otterlei@innovasjonnorge.no Tlf: 906 11 632